

Remeslo má opäť zlaté dno

Čoraz väčší nedostatok pracovnej sily na Slovensku zvyšuje dopyt po absolventoch stredných škôl. Firmy upravujú svoje požiadavky a od budúcich pracovníkov nežiadajú dlhodobú prax v odbore. Upozornila na to spoločnosť Wincott People s tým, že šancu dobre sa zamestnať tak majú aj čerství absolventi stredných odborných škôl a po získaní praxe dokážu často zarobiť viac než tí s vysokou školou. „Dlhodobu najväčšiu náborovú apetít majú, čo sa absolventov stredných škôl týka, firmy z oblasti strojárstva a automobilového priemyslu. No záujem je aj zo strany spoločností, ktoré pôsobia v oblasti logistiky, dopravy, skladovania či maloobchodu,“ priblížil personálny riaditeľ spoločnosti Adrian Suchánek.

Ludia chýbajú

Firmám podľa neho chýbajú najmä ľudia na kvalifikovanejšie výrobné pozície ako sú operátor výroby, obrábač kovov, elektrikár, zvárač, opravár strojov a zariadení, kontrolór kvality, programátor alebo nastavovač CNC stroja či lakovač.

„Ak sa mladý človek prihlási na stredoškolský odbor s daným alebo príbuzným zameraním, má veľkú šancu, že si po skončení štúdia dokáže nájsť dobrú prácu. Po spomínaných profesiách totiž bude s istotou dopyt nielen o štyri roky, keď školu ukončí,“ zdôraznil Suchánek.

Neperspektívne odbory

Niekedy je podľa neho lepšie vybrať si kvalifikované manuálne povolanie, než za každú cenu ísť na gymnázium a potom vyštudovať niektorý z populárnych, no v praxi neperspektívnych vysokoškolských odborov. Aj to by si mali zvážiť rodičia, ktorých deti si tento rok musia podať prihlášku na študijné a učebné odbory do 10. 4. 2018.

Napríklad priemerný plat absolventa Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici je podľa štatistik ministerstva školstva 671 eur mesačne, v prípade rovnakej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku dokonca 690 eur. Výrazne viac na Slovensku nezarobia ani mnohí ľudia s vyštudovanou sociálnou prácou, filozofiou, kulturológiou, environmentálnym manažérstvom alebo manažmentom verejnej správy.

Na druhej strane, nastavovač alebo programátor CNC stroja dokáže zarobiť bez problémov vyše 900 eur v hrubom, podobne je to so zváračmi, elektrikármi či kvalifikovanými obrábačmi kovov.

Robotizácia na postupe

Suchánek zároveň poukázal na to, že klesá záujem firiem o absolventov nízkokvalifikovaných stredoškolských odborov, kde ľudskú prácu postupne nahrádzajú stroje. Sú to napríklad nízkokvalifikovaní stavbári, lesníci alebo farmári. „Tieto faktory

by mladí ľudia pri výbere strednej školy nemali podceňovať. Mali by si zvážiť, akú prácu a s akým ohodnotením im daná stredná škola zabezpečí. Nemali by sa preto rozhodovať emotívne a už vôbec nie spôsobom: *pôjdem tam, kam kamaráti, nebudem predsa trhať partiu,*“ radí riaditeľ spoločnosti. Okrem konkrétneho študijného odboru považuje za dobré zvážiť pri výbere školy aj iné kritériá. Napríklad to, ako spolupracuje so zamestnávateľmi v regióne.

V niektorých regiónoch školy operatívne reagujú na potreby trhu práce a opätovne otvárajú učebné odbory, ktoré sa už dlhšie nevyučovali. „Napríklad v Bardejove nastáva návrat kožárskej výroby. Kedysi tam bol JAS Bardejov, ale klesal počet zamestnancov. Teraz sa situácia mení, preto sa v Bardejove otvára odbor kožárskej výroby. Štyri tamojšie firmy prejavili záujem o 18 študentov, ktorí sa môžu na odbor operátor kožárskej výroby prihlásiť na Spojenú školu v Bardejove. Pivovary v Šariši tiež potrebujú nových, odborne vzdelaných zamestnancov, preto sa v Prešove na SOŠ obchodu a služieb bude otvárať odbor biochemik – výroba piva a sladu, na ktorý prijímú 10 žiakov. Stredná umelecká škola z Kežmarku zase otvára odbor animovaná obrazová a zvuková tvorba, na ktorý sa môže prihlásiť tiež 10 žiakov“ povedal vedúci odboru školstva v Prešovskom samosprávnom kraji Ján Furman.

Zostáva len dúfať, že podobným smerom sa budú uberať aj ďalšie stredné školy a namiesto neperspektívnych odborov ponúknu študentom také, ktoré im po skončení štúdia poskytnú v regióne dobre platenú prácu.

V čísle:

- ✓ Zhromaždenia delegátov Krajských zložiek SŽK (str. 2)
- ✓ Zmeny v účtovníctve, daniach a odvodoch v roku 2018 (str. 4)
- ✓ ŽIVNOSTENSKÁ PORADŇA (str. 6)

Alkohol za volantom

Politické zemetrasenie u nás, od brutálnej vraždy investigatívneho novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice má také obrátky, že to, čo platilo dnes, zajtra už neplatí. Preto ani nemá zmysel, sa v čase našej uzávierky, bližšie k tomu vyjadrovať. Len sa pripájame k želaniu, aby bola táto vražda dvoch mladých ľudí čo najskôr objasnená a aby sa u nás už nikdy nič podobného nezapakovalo.

Chcem sa skôr pozastaviť pri probléme alkoholu za volantom. Prečo? Lebo si s týmto neduhom nielen že nevieme rady už roky a počet „opitých“ vodičov stále pribúda! Slovensko je jednou zo štyroch členských štátov EÚ s nulovou toleranciou alkoholu za volantom. Aj keď je jazda s viac ako 1 promile alkoholu v krvi od novembra 2011 trestným činom, nič sa nezmenilo. Za prvé tri mesiace roku 2018 súdy riešili už 1 285 občanov pod vplyvom alkoholu za volantom. Je to alarmujúce číslo! A viete vôbec, čo vám v takomto prípade hrozí?

Zákon hovorí, že ak nafúkate menej ako jedno promile, dopustíte sa „len“ priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Hrozí vám však peňažný trest od 150 do 800 EUR a odobratie vodičského preukazu až na 3 roky. Ak sa odmietnete podrobiť dychovej skúške na mieste „činu“, môžete si nechať otestovať alkohol odobratím vzorky krvi. Tretia možnosť je odmietnuť všetky testy. Problém je však v tom, že vtedy sa skúška pokladá za pozitívnu, pokuta sa zvyšuje na 300 až 1 300 EUR a o vodičský preukaz môžete prísť až na 5 až 7 rokov!

A teraz zopár slov k našim nežným polovičkám, ktoré riadia motorové vozidlá. To, že je vás stále viac a viac, mi vôbec neprekáča. Horšie už je, že každá druhá z vás má počas riadenia v ruke aj mobilný telefón, nedajbože aj cigaretu. Nuž čo, doba sa zmenila... A čo sa týka toho alkoholu, skoro o 100 percent sa zvýšil počet žien pod vplyvom alkoholu, pristihnutých za volantom. A to je už „iné kafe“...

Viktor Kubal

Zhromaždenie delegátov Krajskej zložky komory Bratislava

Dňa 15. marca 2018 sa v priestoroch bývalého Zväračského ústavu v Bratislave uskutočnilo Zhromaždenie delegátov Krajskej zložky komory Bratislava. Po sčítaní prítomných pozvaných členov mandátová komisia konštatovala, že zhromaždenie je uznášaniaschopné. Po schválení programu rokovania, voľbe zapisovateľa, voľbe overovateľov zápisnice, voľbe mandátovej komisie, sa ujal slova predseda Krajskej zložky komory Vladimír Mička. Najprv všetkým prítomných pozdravil, poďakoval im za účasť na zhromaždení a osobne privítal Ing. Jána Dutka, riaditeľa odboru živnostenského podnikania Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Potom

predniesol prítomným Správu o činnosti SŽK KZ Bratislava. V nej sa postupne venoval všetkým činnostiam komory za rok 2017, konkrétne napríklad dôležitosť živnostníkov v spoločnosti, malému množstvu kvalifikovaných pracovných síl v mnohých odboroch, inšpektorátu práce, členskej základni a tiež zníženiu členského príspevku na rok 2018. Ku koncu svojho vystúpenia spomenul aj dobrú spoluprácu s viacerými SOŠ, čo prispieva ku spropagovaniu remesiel a dotkol sa aj zastúpenia komory v Štátnom inštitúte odborného vzdelávania pri Ministerstve školstva SR.

V 6. bode programu si prítomní vypočuli správu Dozornej rady, vyhodnotenie rozpočtu za rok 2017 a schválenie rozpočtu na rok 2018.

Potom nasledovali voľby do orgánov KZK Bratislava. Za predsedu Krajskej zložky komory Bratislava bol opäť zvolený Vladimír Mička. V rámci ďalších hla-

sovaní bolo zvolené aj Predstavenstvo KZK, Dozorná rada KZK, delegáti na ZD SŽK a schválený bol aj návrh na zástupcov KZK za členov Predstavenstva SŽK.

Na zhromaždení vystúpil aj Ing. Marián Foltín z Hlavného inšpektorátu bezpečnosti práce, ktorý sa vo svojom príspevku venoval práve bezpečnosti práce na Slovensku v rôznych profesiách. Okrem iného konštatoval, že počet úrazov sa v roku 2017 v porovnaní s predchádzajúcim rokom, mierne zmenšil.

Bod 9. schváleného programu patrilo diskusii. Do nej sa ako prvý prihlásil Ing. Ján Dutko, riaditeľ odboru živnostenského podnikania Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Vo svojom príspevku sa venoval predovšetkým vzájomnej komunikácii a možnostiam zlepšenia informovanosti verejnosti prostredníctvom oficiálnej webstránky SŽK. Ďalej v diskusii vystúpili Ing. Vojtech Gottschall a Mgr. Daniela Jaslovská.

Na konci zhromaždenia návrhová komisia predniesla uznesenie, ktoré bolo ešte počas zasadnutia doplnené a následne ho zhromaždenie schválilo.

Zhromaždenie delegátov Krajskej zložky komory Žilina

V priestoroch Hotela Bôrik v Žiline sa dňa 1. marca 2018 konalo Zhromaždenie delegátov Krajskej zložky komory Žilina, ktoré bolo uznášaniaschopné. Hlavnými bodmi programu bolo prednesenie správy o činnosti a hospodárení KZK v roku 2017, schválenie vyhodnotenia rozpočtu KZK za rok 2017 a návrhu rozpočtu KZK na rok 2018. Nasledovali voľby do orgánov KZK, kedy bol opätovne jednomyselne zvolený za predsedu Krajskej zložky komory Žilina Ing. Pavol

Višňovský, PhD., tiež päťčlenné Predstavenstvo KZK, trojčlenná Dozorná rada KZK, delegáti a ich náhradníci na ZD SŽK a bol schválený aj návrh na zástupcov KZK za členov Predstavenstva SŽK a Dozornej rady SŽK.

Na osobné pozvanie sa predsed KZK Ing. Pavol Višňovský, PhD. a podpredseda P-KZK Ján Martiniak zúčastnili dňa 7. februára 2018 na stretnutí s predsedníčkou Žilinského samosprávneho kraja Erikou Jurinovou, na ktorom prerokovali možnosť užšej vzájomnej spolupráce pri presadzovaní záujmov živnostníkov, pri podpore pozícií malých a stredných podnikateľov nielen v tomto regióne, ale vzhľadom na to, že pani predsedníčka je zároveň aj poslankyňou Národnej rady SR, mohla

by pomôcť živnostenskej obci i v ostatných regiónoch Slovenska. Naši zástupcovia jej pripomenuli i nadchádzajúce 20. výročie ustanovenia Slovenskej živnostenskej komory 12. decembra 2018.

Riaditeľ Strednej odbornej školy stavebnej v Žiline Ing. Josef Ilčík, PhD., pozval dňa 7. marca 2018 členov Krajskej zložky komory Žilina na slávnostné otvorenie nových špecializovaných učební vykurovania a zdravotníckej. Ich zriadenie podporil Žilinský samosprávny kraj, preto sa na ňom osobne zúčastnila jeho predsedníčka Erika Jurinová. Za KZK Žilina bol na otvorení Ján Martiniak. Krajská zložka komory v Žiline má so školou dlhoročnú, veľmi dobrú spoluprácu, okrem iného i pri vykonávaní skúšok na overenie odbornej spôsobilosti v kvalifikáciách inštalatér, murár, tesár, strechár, stolár, izolatér a klmpiar.

Krátke správy

• **JA Firma. V nákupnom centre Avion Shopping Park sa 21. marca uskutoční veľtrh budúcich hviezd slovenského biznisu.** Celý projekt JA Firma je zameraný na podporu mladých začínajúcich podnikateľov. Ako objasnila manažérka Natália Jabůrková, projekt spadá pod vzdelávacie aktivity neziskovej organizácie Junior Achievement Slovensko, ktorá je už 25 rokov lídrom v podnikateľskom vzdelávaní na Slovensku. „Z rovnakého projektu višiel okrem iných aj Michal Meško a jeho knižkupeckom Martinus,“ prezradila Jabůrková z agentúry Neopublic Porter Novell. Účastníci študentského veľtrhu budú môcť vidieť aj ukážku reálnych projektov. „Vďaka systému Learning by doing sa za jeden rok dokážu popasovať s procesmi, ktoré nejdného záujemcu od podnikania odradia a znechutia,“ uviedla manažérka agentúry. Vzdelávací program JA firma je zároveň súčasťou projektov JA Aplikovaná ekonómia a JA Podnikanie v cestovnom ruchu. Začínajúci podnikatelia si tak prídu všetkými fázami, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou. Na veľtrhu im budú ozrejmené aj jednotlivé princípy fungovania akciovej spoločnosti, či rozdelenia ziskov. Rovnako im bude vysvetlený aj postup, ako funguje likvidácia firmy na konci školského roka.

• **Zdaníme Uber.** Slovensko je jednou z prvých krajín, ktoré sa snažia zdaní prevádzkovateľov digitálnych platforiem prostredkujúcich služby ubytovania alebo prepravy akými sú napríklad Uber, Airbnb alebo booking.com. Daň majú odvádzať priamo zahraničné digitálne platformy tak, že si na Slovensku zaregistrujú stálu prevádzkareň pre účely dane z príjmov a príjmy stálej prevádzkarene zdania prostredníctvom daňového priznania. Informovala o tom Slovenská komora daňových poradcov (SKDP), ktorá je členom Konzultačnej rady zvolenej finančnou správou. Podľa oznámenia finančnej správy mali zahraničné digitálne platformy zaregistrovať stálu prevádzkareň v SR do konca februára 2018.

• **Nižšie pokuty.** Súčasťou nového zákona o prevádzke vozidiel v cestnej premávke, ktorý tento mesiac schválil parlament, je aj zmiernenie pokút za neplatnú technickú a emisnú kontrolu. Zmena nastane v tom, že ak si prevádzkovateľ vozidla dodatočne splní svoju povinnosť, tak pokuta sa bude považovať za uhradenú, ak do pätnástich dní zaplatí pokutu vo výške jednej tretiny, teda 55 eur. Ak si majiteľ vozidla ani dodatočne nesplní svoju zákonnú povinnosť, pokuta za neabsolvovanie technickej alebo emisnej kontroly vozidla zostáva nezmenená, vo výške 165 eur.

Kávový ples 2018 v Trnave

Akreditované školiace stredisko pre baristov a nadšencov kávy, **Academy of Coffee**, zorganizovalo 4. ročník 1. Kávového plesu, ktorý sa uskutočnil 10. februára 2018 v priestoroch hotela Holiday Inn v Trnave. O 19.00 vypukol večer, ktorý aj vďaka kvalitnej káve od profesionálov nemal konca.

Cieľom plesu je spájanie ľudí, krajín i generácií zo sveta kávy a mimo neho. Dôkazom toho boli čestní hostia, farmári z Brazílie, Mexika, Salvádoru, Thajska, Malajzie i Nemecka. Tieto významné osobnosti prišli podporiť mladšiu generáciu junior baristov z baristickej súťaže študentov stredných odborných škôl

Okrem farmárov im pravicou potriasli aj majiteľ nemeckého školiaceho strediska Coffee Consulate, Dr. Steffen Schwarz, župan Trnavského samosprávneho kraja Mgr. Jozef Viskupič a coffeológ, hosťiteľ plesu, Oldřich Holíš.

Nezabudnuteľnú atmosféru počas večera vytvárala hudob-

a hotelových akademií „**SLOVAK BARISTA CUP**“, ktorej víhercovia sú každoročne oceňovaní práve na 1. kávovom plese. Pestovatelia kávy im okrem hodnotných cien odovzdali najmä vedomosti a skúsenosti, ktoré následne mladé talenty využijú priamo na kávovníkovej plantáži v Brazílii. Ich pobyt na nej je totiž stále hlavnou výhrou spomínanej súťaže.

Najlepšími junior baristami za rok 2017 sa stali:

1. **Alexandra Micháľková**, Hotelová akadémia Žilina
2. **Šimon Petrík**, Súkromná SOŠ Mladost Prešov
3. **Zuzana Kubalová**, Hotelová akadémia Žilina

ná skupina Starmania. Nechýbalo jedlo s kávovým nádychom, pestrý program i rôzne zaujímavosti ako kávový bar so širokým sortimentom káv a jej príprav, cigarový bar s ochutnávkou exkluzívnych rumov či ochutnávka vín, piva a miešaných drinkov, ktorých kvalita bola podčiarknutá prácou majstra sveta s jeho show počas celého večera.

Brazílske tanečnice, bubny, i farebnosť výzdoby patrili k minulému ročníku, aj keď jemný vánok Brazílie bolo vďaka tanečniciam a bubenikom cítiť aj počas tohtoročného plesu práve pri vyhlasovaní víťazov „SLOVAK BARISTA CUP junior“. Tento rok sme sa rozhodli

organizovaní 4. ročníka 1. kávového plesu, za čo im touto cestou chceme poďakovať.

Sme veľmi radi, že aj tento rok sa nám podarilo vyzbierať nie malú sumu, ktorú sme venovali tým, čo to naozaj potrebujú.

Ďakujeme všetkým hosťom, ktorí svojou účasťou prispe-

ukázať naše slovenské ľudové bohatstvo, folklór. Postaral sa o to talentovaný spevák Lazar. Celým večerom nás sprevádzal moderátor a herec Radoslav Kuric. O vyvrcholenie zábavy sa postaral Štefan Skrúcaný, ktorý bol hudobným prevkapaním večera.

li na pomoc detičkám z OZ Iskierka a detského domova Pečeňady.

Pre tieto organizácie sme si okrem výťažku z tomboly pripravili aj malé sladké prevkapanie a to krásnu tortičku, ktorú pre nás upiekla pani Darina Javorková.

Academy of Coffee je školiace stredisko, v ktorom nájdete odpovede profesionáli i začínajúci baristi, majitelia kaviarní, nadšenci kávy, jednoducho všetci, ktorí majú radi chutnú kávu a záleží im na kávovej kultúre Slovenska. Naše aktivity spolu s produktmi, ktoré dovážame a spracovávame priamo od farmárov, učarovali aj známym osobnostiam ako Jozef Golonka, Jaroslav Dóczy, Marián Chudovský, Karin Haydu, Oliver Andráši či Jozef Oklamčák. Nemôžeme zabudnúť ani na KZ SŽK Trnava, ktorá takisto priložila ruku k dielu pri

Spoločne sme zastavili čas a užili si chvíle pohody a zábavy. Veríme, že drobné darčeky, ktoré si organizátor pripravil pre každého hosťa, im budú pripomínať krásne chvíle strávené v kruhu svojich priateľov. Veď o tom je káva, spája ľudí, generácie i krajiny. Tešíme sa na vás opäť o rok. Zároveň ďakujeme aj všetkým sponzorom 4. ročníka tohto krásneho 1. kávového plesu.

Nikoleta Šalmíková
Academy of Coffee

Zmeny v niektorých zákonoch roku 2018

Zákon o dani z príjmov býva už štandardne najviac pozmeňovaným zákonom spomedzi všetkých daňových predpisov. Toto sú najvýznamnejšie zmeny, s ktorými sa bežní slovenskí živnostníci a podnikatelia stretávajú od januára 2018.

Zmeny v zákone o dani z príjmov od roku 2018

1. Exit tax

Novela zákona o dani z príjmov od roku 2018 zavádza zdanenie pri presune majetku daňovníka, odchode daňovníka alebo presune podnikateľskej činnosti daňovníka do zahraničia.

2. Superodpočet výdavkov/nákladov na výskum a vývoj

Od roku 2018 sa zvyšuje percentuálna sadzba superodpočtu výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj v bežnom zdaňovacom období. Za každý realizovaný projekt výskumu a vývoja bude možné odpočítať až 100 % výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj, oproti pôvodným 25 %.

3. Patent box

Od roku 2018 sa zavádzajú osobitné režimy zdaňovania príjmov v súvislosti s komerčným využívaním nehmotných aktív, vrátane softvéru. Oslobodená bude časť licenčných príjmov a príjmov z predaja výrobkov, na ktorých výrobu sa využíva patent alebo úžitkový vzor.

4. Daňový bonus na zaplatené úroky z hypotekárnych úverov

Daňový bonus na zaplatené úroky z hypotéky bude podobne ako daňový bonus na dieťa znižovať daň. Ak bude daň nižšia ako daňový bonus na zaplatené úroky z hypotéky, rozdiel daňový úrad alebo zamestnávateľ musí vyplatiť.

5. Nová nezdaniteľná časť základu dane na kúpeľníctvo

Od roku 2018 si daňovníci môžu uplatniť aj novú nezdaniteľnú časť základu dane, ktorou sú preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou a s ňou spojenými službami. Maximálna výška nezdaniteľnej časti základu dane na kúpeľníctvo je určená na sumu 50 eur za rok.

6. Príjmy z príležitostných činností

Novela zákona o dani z príjmov spresňuje, kedy sa príjem fyzickej osoby nepovažuje za príležitostný príjem, ktorý môže byť od dane z príjmov oslobodený do výšky 500 eur za kalendárny rok. Ide napríklad o príjmy, ktoré sa vyplácajú na základe zmluvy o dielo.

7. Zmeny v transferovom oceňovaní – definícia závislých osôb

Od roku 2018 sa opätovne mení definícia závislých osôb na účely transferového oceňovania, pričom rozširuje počet prepojení, na základe ktorých sa osoby alebo subjekty považujú za závislé osoby.

Zmeny v zákone o dani z pridanej hodnoty (DPH) od roku 2018

1. Skladanie a vrátenie zábezpeky na DPH

Zábezpeke na DPH bude od roku 2018 podliehať viac osôb, ale zavádzajú sa jednoznačné postupy vrátenia zloženej peňažnej zábezpeky na DPH v špecifických prípadoch.

2. Trojstranný obchod

Trojstranný obchod je zjednodušujúca úprava použiteľná pri dodaní toho istého tovaru medzi tromi podnikateľmi z troch rôznych členských štátov EÚ, ak je tovar prepravený priamo od prvého dodávateľa k poslednému odberateľovi. Novela zákona o DPH od roku 2018 upravila podmienky trojstranného obchodu.

3. Zmena účelu využívania stavby a uplatnenie DPH

Úprava odpočítanej DPH pri investičnom majetku sa od roku 2018 vzťahuje na všetky stavby, nielen na budovy. Ak dôjde k zmene použitia stavby v rámci 20-ročného obdobia stanoveného na úpravu odpočítanej DPH, platiteľ DPH bude povinný upraviť odpočítanú DPH, a to pri každom druhu stavby. Zmeny sa vzťahujú len na tie stavby, pri ktorých si platiteľ DPH odpočítal DPH po 31. decembri 2017.

4. Zrušenie limitu 5 000 eur pri tuzemskom samozdanení u vybraných komodít

Tuzemské samozdanenie pri dodaní vybraných poľnohospodárskych plodín a pri dodaní vybraných kovov a polotovarov z kovov sa uplatní aj v prípade, ak je suma na faktúre menej ako 5 000 eur.

Zmeny v daňovom poriadku od roku 2018

1. Daňové tajomstvo a nové verejné zoznamy

Od roku 2018 sa upravujú ustanovenia o daňovom tajomstve. Zároveň pribudnú štyri nové informačné zoznamy, pričom zaujímavé budú napríklad informácie o dani z príjmov právnických osôb či o výške nadmerných odpočtov.

2. Index daňovej spoľahlivosti

Finančná správa zavádza od roku 2018 interné hodnotenie daňových subjektov, pričom spoľahlivé daňové subjekty budú mať možnosť užívať určité výhody (tzv. osobitný daňový režim) v rámci zákonných možností, čo by malo motivovať daňové subjekty správať sa voči finančnej správe zodpovedne.

3. Povinná elektronická komunikácia nielen pre platiteľov DPH

Od roku 2018 sú povinné komunikovať elektronicky všetky právnické osoby zapísané v obchodnom registri a fyzické osoby - podnikatelia registrovaní pre daň z príjmov, aj ich zástupcovia. Pre fyzické osoby - podnikateľov zmena platí od 1. júla 2018. Fyzické osoby, ktoré sú len prenajímateľmi nehnuteľností bez živnostenského oprávnenia, sa povinnosť komunikovať elektronicky netýka. Novela daňového poriadku priniesla aj ďalšie zmeny, napr. v oblasti záväzných stanovísk, ktoré sú lacnejšie o polovicu.

Zmeny v zákone o účtovníctve od roku 2018

1. Archivácia účtovných dokladov sa predlžuje na 10 rokov

Od roku 2018 sa uchováva účtovné doklady, účtovné knihy, zoznamy účtovných kníh, zoznamy číselných znakov alebo iných symbolov a skratiek použitých v účtovníctve, odpisový plán, inventúrne súpisy, inventarizačné zápisy a účtový rozvrh počas desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktorého sa týkajú.

2. Za porušenie zákona možnosť zrušiť živnostenské oprávnenie

Novela zákona o účtovníctve od roku 2018 prináša sankciu vo forme zrušenia živnostenského oprávnenia. Táto sankcia sa vyskytuje napríklad v zákone o používaní elektronickej registračnej pokladnice. Ak účtovná jednotka opakovane nevedie účtovníctvo, nezostavuje účtovnú závierku alebo ak účtovná jednotka vykonáva účtovné zápisy mimo účtovných kníh, vykonáva účtovný zápis o účtovnom prípade, ktorý jej nevznikol, zatajuje alebo neúčtuje o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, daňový úrad uloží pokutu do výšky 3 000 000 € a môže podať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia. Nové ustanovenia použijú na správne delikty spáchané po 31. decembri 2017.

Zmeny v zákone o používaní elektronickej registračnej pokladnice od roku 2018

Novela zákona o používaní elektronickej registračnej pokladnice zavádza viaceré menšie zmeny. Týkajú sa napríklad ťažko zdravotne postihnutých podnikateľov, povinného uvádzania QR kódu na pokladničnom doklade z virtuálnej registračnej pokladnice, knihy elektronickej registračnej pokladnice a pod.

Samostatne zárobkovo činné osoby počas PN poistné neplatia

Sociálna poisťovňa pripomína samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré sú povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistené, že v období práceneschopnosti (dokladovanej lekárom) nemusia platiť poistné, a to ani v prípade, ak im nevznikne nárok na dávku nemocenskú. Poistné v takom prípade SZČO neplatia odo dňa uznania dočasnej PN lekárom, pričom samotné poistenie im naďalej trvá. Ak by však PN trvala dlhšie ako 52 týždňov, po uplynutí tohto obdobia si SZČO poistenie musia v zmysle zákona o sociálnom poistení samé prerušiť v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Doklad o svojej práceneschopnosti preukazuje SZČO v pobočke len pri nároku na dávku nemocenskú a nemusí tieto doklady preukazovať aj odboru (resp. oddeleniu) výberu poistného kvôli plateniu poistného. Poistné tak po ukončení PN zaplatí SZČO len za tie dni, keď už bola práceschopná. Ak by platila poistné aj počas PN-ky v plnej výške, vznikol by jej preplatok. V takom prípade môže SZČO požiadať pobočku o jeho vrátenie prostredníctvom neformálnej žiadosti (listu). Žiadosť o vrátenie preplatku musí obsahovať meno a priezvisko SZČO, rodné číslo, variabilný symbol, adresu trvalého pobytu, dôvod vzniku preplatku na poistnom a číslo účtu, na ktorý žiada vrátiť poistné.

Zdroj: SP

Odklad daňového priznania

Samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré majú predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2017, nie sú povinné túto skutočnosť oznamovať Sociálnej poisťovni. Poistné v rovnakej výške ako doteraz (určené z vymeriavacieho základu na základe daňového priznania za rok 2016) budú platiť až do 30. septembra 2018, pričom prípadné finančné rozdiely sa nijakým spôsobom nebudú vyrovnávať. Ak samostatne zárobkovo činné osobe s predĺženou lehotou na podanie daňového priznania vznikne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, poistné z novo určenej sumy bude platiť od 1. októbra 2018 (so splatnosťou do 8. novembra 2018).

Samostatne zárobkovo činné osobe, ktorá má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania za rok 2017, vznikne povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie od 1. októbra 2018 (pričom je jedno či má predĺženú lehotu na podanie daňového priznania do 30. júna alebo do 30. septembra 2018), ak jej príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou za rok 2017 je vyšší ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu (5 472 eur) a ak má k tomuto dňu platné oprávnenie na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti alebo vykonáva samostatne zárobkovú činnosť, ktorú je možné vykonávať aj bez oprávnenia. Vznik a zánik povinného poistenia, vymeriavací základ a výšku poistného oznámi Sociálna poisťovňa aj samostatne zárobkovo činné osobe s predĺženou lehotou na podanie daňového priznania.

Zdroj: SP

Ako sa vyhnúť pracovnému stresu z termínov

Pred koncom marca sa vo väčšine firiem nahromadí práca, všetko sa musí postíhať, aby sa podali daňové priznania včas. Domov odchádzame poriadne vystresovaní a každý deň si hovoríme, že už sa nám to viac nemiesa stať. Ale ako to dokázať?

Stresovú situáciu si často privodíme sami tým, že sa poriadne oprieme do práce až v momente, kedy nám horí termín. Domnievame sa, že úloha je vlastne jednoduchá a nebude s ňou príliš veľa práce, preto máme tendenciu „prideliť“ si na ňu menej času, než je potrebné, alebo pracovať pomalšie až do chvíle, kedy sa termín nebezpečne priblíži. Pomôcť nám teda môže ak zväzíme, koľko času sme na podobné úlohy potrebovali v minulosti a pre istotu „trochu“ času pridáme. Orientačne môžeme vyjsť z toho, že úlohy väčšinou trvajú zhruba dvakrát dlhšie, než očakávame. K realistickému odhadu potrebného času pomôže aj to, keď k úlohe pristúpime ako k novej, pretože ak sa nám určité činnosti zdajú známe, naša predstava o ich časovej náročnosti je menej presná.

Ak nám termíny pre dokončenie úlohy stanoví niekto iný, napríklad nadriadený alebo zákazník, je situácia zložitejšia. Keď je nám ale jasné, že termín dokon-

čenia úlohy je nerealistický, pokúsime sa ho zmeniť. Naš vedúci totiž nemusí mať o náročnosti úlohy celkom jasnú predstavu a ku kratšiemu termínu ho môže viesť snaha odovzdať úlohu svojím nadriadeným skôr, ako je skutočne treba. Pokiaľ je termín stanovený pevne, je treba si čas správne rozvrhnúť. Stanovme si teda, koľko času mu budeme venovať a kedy a ako dlho na ňom budeme pracovať.

Keď nič nepomáha

Ak pracujete podľa týchto zásad a váš stres spojený s dodržiavaním termínov trvá, skúste si položiť niekoľko otázok:

1. Nesnažím sa svoje úlohy vykonávať príliš dokonale, možno dokonalejšie, než je treba?

Termín vás môže stresovať len preto, že sa toho v danom čase snažíte urobiť viac, než je nutné. Možno váš nadriadený či zákazník by dali prednosť včasnému odovzdaniu práce i za cenu jej menej dokonalého prevedenia. Pri každej úlohe si preto musíte overiť, či správne chápete jej priority.

2. Pracujem skutočne natoľko efektívne, ako by som mohol?

Je možné, že niektoré časti úlohy by ste mohli delegovať na niekoho iného. Možno by sa dali použiť aj lepšie nástroje alebo rýchlejší spôsob, ako prácu urýchliť. Môžete sa preto spýtať niektorého z kolegov, pracujúcich na podobných úlohách, či postupujú podobne ako vy.

3. Nemám sklon činnosti odkladať, alebo sa pri práci nechať zbytočne vyrušovať?

Ak sebakriticky pripustíte, že tomu tak je, zamyslite sa nad tým, čo vás k tomu vedie, a pokúste sa sklonu k odkladaniu čeliť.

4. Nesnažím sa pracovať príliš dlho bez prestávky?

Úlohy s náročnými termínmi nemôžete robiť bez toho, že by ste prácu občas prerušili. Práca bez prestávky totiž spravidla nie je efektívna: naša produktivita pri neprerušovanej práci vždy postupne klesá. Prestávku si môžete vyplniť akoukoľvek inou činnosťou, ktorá by vám však nemala brániť po krátkom čase vrátiť sa k práci.

Ak vám ani tieto odpovede na otázky nepomôžu, zostáva posledné pravidlo:

Pred prácou sa zhlboka nadýchnite, uvoľnite sa, pripomeňte si, čo všetko ste už pre vykonanie úlohy úspešne urobili, o ktoré svoje schopnosti sa môžete oprieť a pustite sa do práce. Pomôže aj to, keď si upracete stôl či pracovisko, odstránite z neho všetko, čo momentálne nepotrebujete a zameriate sa na prácu ako takú a nielen na termín, ktorý vás tlačí.

Živnostenská poradňa

Živnostníci sa často sťažujú, že množstvo cenného času a energie musia vynaložiť na rozličné „papierovanie“, vyplňanie tlačív a behanie po úradoch. Zákony a predpisy, týkajúce sa podnikania, odvodov alebo povinného poistenia sa každú chvíľu buď v celom znení, prípadne iba v niektorej časti novelizujú a jednoducho nie je v silách jednotlivca všetky zmeny permanentne sledovať. Keďže neznalosť zákona neospravedlňuje, v rubrike Živnostenská poradňa vám aspoň na niektoré z častých otázok budeme postupne odpovedať.

• *Môže preukázať odbornú spôsobilosť podľa § 22 ods. 1 písm. d) živnostenského zákona na výkon remeselnej živnosti kozmetické služby osoba, ktorá je absolventom zdravotnej školy, lekárskej fakulty, odbor ortopédia?*

Doklad o ukončení vzdelania na lekárskej fakulte v odbore ortopédia nie je dokladom (diplomom) o absolvovaní vysokej školy v príslušnom odbore.

• *Je živnosťou vykonávanie činnosti „banské meračstvo“?*

Nie. Ide o činnosť (funkciu) vykonávanú osobou na základe a podmienok ustanovených rezortným osobitným predpisom v rámci pracovno-právneho vzťahu. Osvedčenie na funkciu hlavný banský merač je vydané na základe výnosu Ministerstva hospodárstva SR č. 1/1993 z 20. júna 1993 o banskomeračskej dokumentácii pri banskej činnosti a niektorých činnostiach vykonávaných banským spôsobom.

• *Je možné vykonávať odťahovanie vrakov motorových vozidiel v rozsahu vydaného živnostenského oprávnenia na predmet podnikania „sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb“ a „nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,56 t vrátane prípojného vozidla“?*

Nie. Živnosťou voľnou „vykonávanie odťahovej služby“ sa rozumie iba jednoznačne poskytnutie služby majúcej charakter odťahovania predmetu služby.

• *Akou živnosťou je „predaj a montáž solárnych modulov, invertorov a súvisiacich zariadení pre solárne elektrárne?“ (bez bližšej špecifikácie)*

Predaj uvedenej komodity je súčasťou rozsahu živnostenského oprávnenia voľnej živnosti „kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi alebo na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti“ (malobchodná a veľkoobchodná činnosť), ktorú je zároveň možné vykonávať aj v užšom význame pod označením – „predaj solárnych modulov...“.

V prípade „montáže solárnych modulov, invertorov a súvisiacich zariadení pre solárne elektrárne“, majúcich charakter vyhradených technických zariadení sa v podmienkach živnostenského podnikania vyžaduje od dotknutej osoby získať na tieto účely živnostenské oprávnenie na vykonávanie živnosti „Montáž (popríklad rekonštrukcia a údržba) vyhradených technických zariadení (s určením druhu)“, ktorá má charakter remeselnej živnosti, s ustanovenou odbornou spôsobilosťou v právnom rámci

§ 21 a 22 živnostenského zákona, prípadne alternatívnym spôsobom v právnom rámci piatej B časti živnostenského zákona, osobitne podľa §66i.

Posúdenie skutočnosti, či v danom prípade ide o vyhradené technické zariadenie, vyplýva z vyhlášky č. 508/2009 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení vyhlášky č. 435/2012 Z. z.

• *Považuje sa osobou preukázaná odborná spôsobilosť na vykonávanie viazanej živnosti „reštaurovanie s výnimkou kultúrnych pamiatok a zbierkových predmetov, ktoré sú dielami výtvarného umenia“ výučným listom v odbore 8557 2 umelecký stolár, ktoré vydalo SOU stavebné a následným dvojročným pomaturitným štúdiom v študijnom odbore 8501 4 umelecko-remeselné práce za stredoškolské vzdelanie reštaurátorského zamerania?*

Dotknutá osoba predloženými dokladmi nepreukázala vzdelanie reštaurátorského zamerania, ale nadobudla vzdelanie v príbuznom odbore.

Vychádzajúc z Národnej klasifikácie vzdelania, zverejnenej na webovom sídle Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a s poukazom na Štátne vzdelávacie programy, zverejnené Štátnym inštitútom odborného vzdelávania, charakteristika študijných odborov 82 je rozdelená na: odbory umeleckého dizajnu, multimediálne odbory a konzervátorské a reštaurátorské odbory.

Štúdium konzervátorského a reštaurátorského odboru je za-

merané na poznanie historických technologických postupov, uplatňovaných pri vzniku umeleckých, resp. umelecko-remeselných diel v kontexte s príslušným slohovým obdobím, ako aj súčasných postupov ich konzervácie/konzervovania a reštaurovania. Súčasťou vyučovania je reštaurátorský výskum diela, stanovenie charakteru poškodenia, vypracovanie návrhu na konzerváciu/konzervovanie a jeho realizácia.

Štruktúra vzdelania v študijných odboroch 85 umelecko-remeselné práce je koncipovaná s ohľadom na vzájomnú obsahovú previazanosť jednotlivých zameraní výtvarného a umelecko-remeselného charakteru tak, že špecifické práce smerujú k príprave odborníkov na vysokokvalifikované remeselné činnosti. Aplikácia teoretických odborných vedomostí umožní získať manuálne zručnosti pri tvorbe umeleckých výrobkov, správne a samostatne používať pracovné pomôcky, náradia, obsluhovať stroje a zariadenia, manipulovať s materiálom, spracovávať ho a využívať rôzne techniky zdobenia výrobkov s uplatnením individuálneho estetického cítenia. Podľa znakov naučí rozpoznať jednotlivé historické obdobia stavebných slohov a umelecko-remeselných prvkov. Vytvorí schopnosť čítať technické nákresy a dielenské náčrty, vykonávať čiastkové úkony pri reštaurátorských prácach, poznať význam a hodnoty pamiatok, orientovať sa v opisoch pracovných postupov, materiáloch, starých dobových a súčasných technikách podľa zamerania umeleckého remesla.

• *Je možné uznať osvedčenie o čiastočnej kvalifikácii kód 8212 montážny pracovník, modul – Montáž elektrických zariadení – elektrotechnik 8212/1/8212001 na preukázanie odbornej spôsobilosti pre remeselnú živnosť „montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení elektrických“?*

Nie je možné uznať, nakoľko montážny pracovník – kód 8212 zahŕňa dva moduly:

- montáž elektrických zariadení - elektrotechnik - 8212/1/8212001
- montáž elektronických zariadení - elektronik - 8211/2/8212002.

REDAKCIA

Povolanie degustátor

Jazyk je svalový orgán pokrytý chuťovými receptormi alebo chuťovými pohárikmi, ktoré sa nachádzajú aj na podnebí a v krku. Počet pohárikov sa u rôznych jedincov pohybuje v rozmedzí 500 – 10 000. Je teda zrejme, že niektorí ľudia vnímajú chuť oveľa presnejšie ako iní. Chuť nám sprostredkujú sliny, ktoré omývajú jazykové poháriky naplnené rôznymi látkami a prenášajú informácie o ich koncentrácii. Všetko potom spracováva centrum vnímania chuti v temennom laloku v mozgovej kôre. Výsledný vnem ovplyvňuje aj teplota jedla, jeho konzistencia a predovšetkým vôňa.

Sú ľudia ktorých jazyky a nosy často rozhodujú o tom, či nám, laikom, bude niečo chutiť, alebo nie. Sú to profesionálni ochutnávači, ktorých údelom sa stalo posudzovanie jedál, nápojov, ale i vôní a pachov. Človek rozoznáva štyri, respektíve päť chutí: sladkú, slanú, horkú, kyslú a tzv. umami. Posledný výraz predstavuje dnes už vo svete zdomácnený japonský termín pre chuť kyseliny glutámovej, ktorá sa od jednoduchej slanosti líši. Profesionálni ochutnávači všetky vymenované vnemy dôverne poznajú: ich jazyk ako by mal v sebe špeciálny detektor – dokážu tak napríklad určiť, či má potravina dosť mentolu alebo či je šunka správne „šunková“.

Profesionálny nos z kurzu

Profesionálny ochutnávač musí, samozrejme, prejsť zvláštnym kurzom. Napríklad v pražskom Ústave chemie a analýzy potravín prebieha tréning nosov, aby už za pár mesiacov vedeli rozoznávať širokú škálu vôní. „Parfuméri po polroku školenia odlišia podľa svojich schopností dvesto až štyristo látok,“ popisuje jeho pracovníčka Zdeňka Panovská.

Chuťové a chuťové bunky sa trénujú v oddelených kójach, aby sa degustátori nemohli ovplyvňovať a so zakrytými očami, aby sa sústredili len na vôňu a chuť. Dobrý degustátor však musí vedieť obidva vnemy predovšetkým pomenovať. Pach z nosu vyprchá už po tridsiatich sekundách. Kto sa rýchlo ponáhľa za ďalšou vôňou, môže si privoňať k vlastnej pokožke, čím sa nos akoby prečistí. Chuťové poháriky na jazyku sa zasa čistia chlebom alebo vodou.

Piť a fajčiť zakázané

Pre tých, čo o ňom nič nevedia, je degustátorstvo pracou snov, lenže v praxi všetko prebieha trochu inak. Profesionálny ochutnávač napríklad nesmie fajčiť a pred samotným výkonom ani piť alkohol. Jeho chuť ovplyvňuje i obyčajné prechladnutie, ktoré chuťové a čuchové bunky vyradí na pár dní z prevádzky. Degustátori vždy zjedia iba malé sústo a zvyšok odkladajú. Aj tak odchádzajú po tridsiatich vzorkách prejedeni.

Prvý degustátor mlieka na svete

Hollandan Bas de Groot je asi prvým a zároveň i jediným mliečnym degustátorom na svete.

Chuti mlieka prepadol po návšteve prírodnej mliečnej farmy. Silná a mnohvrstvá chuť nápoja mu natolko učarovala, že sa rozhodol zistiť, ako chutiť mlieko v ďalších kútoch sveta.

Svoju cestu začal v rodnom Holandsku. V priebehu niekoľkých mesiacov postupne navštívil desiatky rodinných fariem i veľkých podnikov. Dnes Bas cestuje po celom svete a je mliekarenským sommelierom. Na rozdiel od svojich vinárskych kolegov ešte nevie podľa chuti poznať, z akej oblasti konkrétne mlieko pochádza. Na základe chuti a svojich skúseností ale radí farmárom, ako vyrábať kvalitnejšie a chutnejšie mlieko.

Kvalitné mlieko je pochúťka

„Na mlieku je okamžite poznať, čím sa kravy živí. Krmené trávou produkujú iné mlieko ako tie, ktoré dostávajú kukuricu. Niektoré mlieko je tučnejšie, iné skôr ovocnejšie, kukurica zasa dodáva mlieku plnšiu chuť a niekedy aj horkosť,“ popisuje svoje sommelierske zážitky Bas de Groot. Okrem stravy ovplyvňuje výslednú chuť i spracovanie mlieka. Pasterizácia a homogenizácia podľa neho negatívne ovplyvňujú výslednú chuť, či skôr jeho nechúť. „Mlieka predávané v supermarketoch chutia jedno ako druhé. Sú chuťovo neutrálne a celkom nevýrazné,“ sťažuje sa Bas, ktorý ho denne vypije asi štyri litre. Okrem cestovania za kvalitou usporadúva Bas de Groot ochutnávky pre verejnosť. „Snažím sa ľuďom ukázať, že kvalitné mlieko je naozajstná pochúťka.“

Adresár Slovenskej živnostenskej komory

Predseda SŽK:

Mgr. Daniela JASLOVSKÁ
e-mail: predsednicka@szk.sk

Sídlo SŽK:

Úrad komory
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Vedúca sekretariátu Úradu komory: Anna Sklenárová
Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

Kancelária Úradu komory v Košiciach

Kukučínova 23, 040 01 Košice
e-mail: bohacik@szk.sk
Ervín Boháčik

Kancelária Úradu komory v Bratislave

Račianska 71, 832 59 Bratislava
Tel.: 02/44461400 • e-mail: uradkomory@szk.sk
Vladimír Mička

Krajské zložky komory:

KZK Bratislava

Račianska 71, 832 59 Bratislava
Vladimír Mička, predseda
Tel.: 02/49246588
e-mail: micka@szk.sk, kzkbratislava@szk.sk

KZK Banská Bystrica

Horná 13, 974 04 Banská Bystrica
JUDr. Tomáš Suchý, predseda
Tel.: 048/3219959 • e-mail: kzkbystrica@szk.sk

KZK Košice

Kukučínova 23, 040 01 Košice
Ervín Boháčik, predseda
Tel.: 055/6941736 • e-mail: bohacik@szk.sk

KZK Prešov

Duchnovičovo nám. 1, 080 01 Prešov
Juraj Drál, predseda
Kontaktná osoba: Ing. Vladimír Fedor
Tel.: 0908 991 481 • e-mail: kzkprešov@szk.sk

KZK Trnava

Hlavná 17, 917 01 Trnava
Ing. Robert Schmidt, predseda
Kontaktná osoba: Helena Schmidtová
Tel.: 033/5512720 • e-mail: kzktrnava@szk.sk

KZK Žilina

Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Ing. Pavol Višňovský, PhD., predseda
Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

KZK Nitra

Fraňa Mojtu 18 (budova Mediahaus), 949 01 Nitra
Marek Štrba, predseda
Tel.: 0949 816 505 • e-mail: kzknitra@szk.sk

TEST • TEST • TEST • TEST • TEST • TEST • TEST • TEST

Máte zmysel pre spravodlivosť?

Spravodlivosť je jedným zo základných pojmov pre dobré usporiadanie ľudských vzťahov, regulatívna idea pre usporiadanie spoločnosti a najmä pre právo. Podľa Aristotela je najdôležitejšou z cností, pretože sa vzťahuje k druhému a „nazýva sa tiež dobro pre druhých“. V skorom detstve začíname túto hodnotu preberať od rodičov, neskôr nás ovplyvňuje aj prostredie. Ako ste na tom so zmyslom pre spravodlivosť v dospelosti vy, si môžete vyskúšať v teste. Za každú odpoveď a) si započítajte 0 bodov, za odpoveď b) 1 bod a za c) 2 body.

1. Podporujete niekedy pri spore názor údajného outsidera proti ostatným?

- a) málokedy, pretože outsideri zväčša nemávajú pravdu
- b) príležitostne, ak je takýto outsiderom niekto, koho mám rád, alebo koho si vážim
- c) zvyčajne sa pridám práve na stranu outsidera

2. Do predajne, v ktorej pracujete, prišiel človek, ktorý chce vrátiť nevhodný dar. Ak by ste mu peňažnú náhradu vyplatili, porušili by ste ustanovenia firmy. Ako sa s touto situáciou vyrovnáte?

- a) neustúpim ani o krok, opakovane sa budem odvolávať na predpisy podniku
- b) rád by som dotyčnej osobe vyhovel, ale odvolám sa na predpisy a poradím jej, aby sa obrátila listom na majiteľa podniku
- c) zájdem za majiteľom firmy, aby som s ním tento prípad prerokoval osobne

3. Zistíte, že kolega v práci trochu skreslil údaje o výdavkoch. Čo urobíte?

- a) upozorním na kolegov prehrešok vedenie podniku
- b) prípad prediskutujem s inými kolegami, aby som sa dozvedel ich názory na ďalší postup
- c) upozorním dotyčného kolegu, že viem o skreslených údajoch a budem ho varovať, že ak by sa to zopakovalo, budem o priestupku informovať vedenie podniku

4. V supermarkete by ste zbadali, ako si váš postarší sused v roztržitosti vložil cukríky do vrečka namiesto do nákupného košíka. Ako zareagujete?

- a) pokladal by som za svoju povinnosť informovať o tom vedenie podniku
- b) neurobil by som v tejto veci nič vzhľadom na to, že by išlo o môjho suseda
- c) okamžite by som ho ticho a taktne na to upozornil a spýtal sa, či je v poriadku

5. Ak je osoba zastávajúca vysokú funkciu zapletená do nejakého škandálu, má z funkcie rezignovať?

- a) áno, má rezignovať bez zbytočných prietahov
- b) záleží na okolnostiach škandálu, i na tom, o koho ide
- c) rezignácia nemusí byť nevyhnutná, veď každý z nás už urobil chybu

6. Myslíte si, že trest má byť úmerný zločinu?

- a) áno, jednoznačne

- b) v podstate áno, ak boli v konkrétnych prípadoch závažné poľahčujúce okolnosti
- c) nie, v každom z jednotlivých prípadov je potrebné brať do úvahy celý rad špecifických súvislostí

7. Ste horlivým zástancom dodržiavania zákonov?

- a) áno
- b) v podstate áno; ich malé obídienie nie je na škodu
- c) rozhodne nie a niektoré zákony by mali byť revidované a novelizované

8. Čo si myslíte o citáte: „Oko za oko, zub za zub“?

- a) s tým súhlasím
- b) niekedy vystihuje určitý stav vecí
- c) s tým nesúhlasím

9. Váš blízky priateľ je obvinený zo spáchania zločinu. Ktorá z nasledujúcich formulácií najpresnejšie vystihuje vaše pocity?

- a) ak je naozaj vinný, musí byť pripravený niesť následky svojho konania
- b) dúfam, že nakoniec nebude jeho vina potvrdená
- c) verím, že bude uznaný za nevinného, ale ak bude zo spáchania zločinu usvedčený, mal by byť potrestaný tak, ako ktokoľvek iný

10. Porušili by ste zákon preto, aby ste poslúžili pravde?

- a) nie
- b) neviem
- c) áno

VYHODNOTENIE:

14 až 20 bodov: Zmysel pre spravodlivosť máte vyvinutý natolko, že mu iba prospieva, keď je trochu tlmený rovnako rozvinutým zmyslom pre fair-play a vašim presvedčením, že je povinnosťou spoločnosti, aby sa neustále snažila odhaľovať príčiny i dôvody kriminality a usilovala sa čo najviac o nápravu samotných zločincov. Zastávate názor, že každý má právo na spravodlivý súd a primeraný rozsudok, ak je potvrdená jeho vina.

7 až 13 bodov: Rozhodne nie ste zástancom tvrdej línie, čo sa týka výkonu spravodlivosti a veríte, že naša spoločnosť je v podstate na spravodlivosti založená do tej miery, že je vlastne garantom primeraných rozsudkov za konkrétne previnenie. Vašu životnú filozofiu charakterizujú príslovia: čo zasejeme, to zožneme; tvrdá práca prináša ovocie; sme strojcami svojho šťastia; spravodlivosť zvíťazí nad bezprávím.

Menej než 6 bodov: Máte silne vyvinutý zmysel pre spravodlivosť a zvyčajne nemáte s previnilcami zľutovanie. Domnievate sa, že tresty majú byť prísne a že jedinou zárukou morálnej úrovne prosperujúcej spoločnosti je dôsledná realizácia všeobecne platných princípov zákonných opatrení, podporená dôrazným presadzovaním sprísnenia trestov za vážne delikty. Keby sa vám stalo bezprávie, snažili by ste sa o nápravu tak dlho, až by bolo úplne odstránené jednoznačným ospravedlnením a zadosťučinením.